

Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни

Соціологія державного управління і місцевого самоврядування

Шифр та назва спеціальності

281 – Публічне управління та адміністрування

Інститут

ІНІ соціально-гуманітарних технологій

Освітня програма

Цифрове врядування

Кафедра

Соціології і публічного управління (305)

Рівень освіти

Бакалавр

Тип дисципліни

Спеціальна (фахова), вибіркова

Семестр

7

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Бірюкова Марина Василівна

Marina.Biriukova@khpі.edu.ua

Доктор соціологічних наук, професор, професор кафедри соціології і публічного управління

Автор 120 наукових та науково-методичних праць, у тому числі трьох одноосібних монографій та підручників. Лектор з дисциплін: «Математичні методи в соціології», «Практикум з аналізу соціологічних даних», «Комп'ютерні технології організації соціологічних дисциплін», «Технології соціального проектування», «Методи багатомірного аналізу соціологічних даних». Досвід роботи – 33 роки

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](https://web.kpi.kharkov.ua/sp/professors-ko-vikladats-kij-sklad/)

<https://web.kpi.kharkov.ua/sp/professors-ko-vikladats-kij-sklad/>

Григор'єва Світлана Василівна svitlana.grygoryeva@khpі.edu.ua

Старший викладач кафедри соціології і публічного управління (НТУ

«ХПІ») Авторка понад 44 наукових і навчально-методичних

публікацій. Провідна лекторка з курсів: «Основи демографії»,

«Соціологія культури», «Соціологія споживання», «Риторика»,

«Соціальна статистика», «Якісні методи в соціологічних

дослідженнях». Детальніше про викладача на сайті кафедри:

<https://web.kpi.kharkov.ua/sp/professors-ko-vikladats-kij-sklad/>

Загальна інформація

Анотація

У межах курсу розглядаються теоретичні засади соціології управління, особливості державної влади й місцевого самоврядування як соціальних інститутів, проблеми легітимності, ефективності, соціальної відповідальності та участі громадян в управлінських процесах.

Мета та цілі дисципліни

Курс спрямовано на формування системного уявлення про соціальні механізми функціонування публічної влади, взаємодію державних і муніципальних інститутів із суспільством, громадянами та соціальними групами.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації, розрахункове завдання. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК2 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК5 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК9 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК7 - Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності

СК11 - Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

СК11 - Здатність до організації ділової комунікації; оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань публічного управління та адміністрування..

Результати навчання

РН11 - Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

РН13 - Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку.

РН16 - Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.

РН21 - Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності; знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних стилів державною та іноземною мовами.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредитів ECTS): лекції – 16 год., практичні роботи – 16 год., самостійна робота – 88 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання з наступних дисциплін: "Теорія організацій", «Основи публічного управління та адміністрування», «Державне та регіональне управління

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Під час проведення лекційних занять з навчальної дисципліни передбачено застосування таких методів навчання: пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; частково-пошуковий.

Під час проведення семінарських занять застосовується: репродуктивний метод (засвоєння базових понять курсу); частково-пошуковий, або евристичний метод (під час виконання індивідуальних завдань) та дослідницький

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Соціологія державного управління як галузь наукового знання

Державне управління як соціальний феномен і об'єкт соціологічного аналізу.

Предмет, завдання та функції соціології державного управління.

Місце дисципліни в системі соціологічних і управлінських наук.
Методи соціологічного дослідження управлінських процесів.
Тема 2. Держава і публічна влада як соціальні інститути
Поняття держави та публічної влади у соціологічному вимірі.
Соціальні функції та ресурси державної влади.
Легітимність, довіра та соціальна відповідальність влади.
Соціальні наслідки неефективного державного управління.
Тема 3. Система державного управління: рівні та суб'єкти
Макро-, мезо- та мікрорівні державного управління.
Суб'єкти й об'єкти управлінського впливу.
Державна служба як соціальний інститут.
Соціальні механізми прийняття управлінських рішень.
Тема 4. Місцеве самоврядування як форма соціального управління
Поняття і принципи місцевого самоврядування.
Територіальні громади як суб'єкти соціального управління.
Співвідношення державного управління і місцевого самоврядування.
Соціальні ресурси та обмеження розвитку самоврядування.
Тема 5. Громадянське суспільство та участь громадян в управлінні
Громадянське суспільство як соціальне середовище управління.
Форми та механізми громадської участі.
Соціальний контроль і зворотний зв'язок у публічному управлінні.
Роль громадських організацій у місцевому розвитку.
Тема 6. Соціальна ефективність державного управління
Поняття соціальної ефективності управління.
Критерії та показники оцінювання діяльності органів влади.
Соціальні ризики і наслідки управлінських рішень.
Корупція як соціальна проблема державного управління.
Тема 7. Соціальна політика та управління соціальною сферою
Соціальна політика як напрям державного управління.
Управління соціальною сферою та соціальними послугами.
Соціальна нерівність і бідність як об'єкти управлінського впливу.
Роль місцевого самоврядування у реалізації соціальної політики.
Тема 8. Перспективи розвитку соціології державного управління
Сучасні виклики публічного управління в Україні.
Інституційні реформи та децентралізація.
Соціологія державного управління як теорія середнього рівня.
Значення соціологічних знань для вдосконалення управління.

Теми практичних занять

Тема 1. Соціологія державного управління як галузь наукового знання
Державне управління як соціальний феномен і об'єкт соціологічного аналізу.
Предмет, завдання та функції соціології державного управління.
Місце дисципліни в системі соціологічних і управлінських наук.
Методи соціологічного дослідження управлінських процесів.
Тема 2. Держава і публічна влада як соціальні інститути
Поняття держави та публічної влади у соціологічному вимірі.
Соціальні функції та ресурси державної влади.
Легітимність, довіра та соціальна відповідальність влади.
Соціальні наслідки неефективного державного управління.
Тема 3. Система державного управління: рівні та суб'єкти
Макро-, мезо- та мікрорівні державного управління.
Суб'єкти й об'єкти управлінського впливу.
Державна служба як соціальний інститут.
Соціальні механізми прийняття управлінських рішень.
Тема 4. Місцеве самоврядування як форма соціального управління
Поняття і принципи місцевого самоврядування.

Територіальні громади як суб'єкти соціального управління.
Співвідношення державного управління і місцевого самоврядування.
Соціальні ресурси та обмеження розвитку самоврядування.
Тема 5. Громадянське суспільство та участь громадян в управлінні
Громадянське суспільство як соціальне середовище управління.
Форми та механізми громадської участі.
Соціальний контроль і зворотний зв'язок у публічному управлінні.
Роль громадських організацій у місцевому розвитку.
Тема 6. Соціальна ефективність державного управління
Поняття соціальної ефективності управління.
Критерії та показники оцінювання діяльності органів влади.
Соціальні ризики і наслідки управлінських рішень.
Корупція як соціальна проблема державного управління.
Тема 7. Соціальна політика та управління соціальною сферою
Соціальна політика як напрям державного управління.
Управління соціальною сферою та соціальними послугами.
Соціальна нерівність і бідність як об'єкти управлінського впливу.
Роль місцевого самоврядування у реалізації соціальної політики.
Тема 8. Перспективи розвитку соціології державного управління
Сучасні виклики публічного управління в Україні.
Інституційні реформи та децентралізація.
Соціологія державного управління як теорія середнього рівня.
Значення соціологічних знань для вдосконалення управління.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Курс передбачає виконання індивідуальних завдань та представлення їх на практичних заняттях у вигляді презентації за темами що вказано в завданнях для самостійної роботи. Основний зміст презентацій доповідається у вільній формі і студент отримує за неї оцінки, що додаються до загального рейтингу.

Література та навчальні матеріали

1. Бурега В. В. Соціологія управління : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2012.
2. Бурега В. В. Соціальні механізми управління : теорія та практика : монографія. Київ : КНЕУ, 2015.
3. Бурега В. В. Соціологія державного управління : концептуальні засади та напрями розвитку : навчальний посібник. Київ : НАДУ, 2018.
4. Авер'янов В. Б. Державне управління в Україні: теорія і практика. Київ : Юрінком Інтер, 2011.
5. Малиновський В. Я. Державне управління : навчальний посібник. Київ : Атіка, 2015.
6. Нижник Н. Р., Оболенський О. Ю. Публічне управління в Україні : навчальний посібник. Київ : НАДУ, 2014.
7. Куйбіда В. С., Толкованов В. В. Місцеве самоврядування в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку. Київ : НАДУ, 2016.
8. Батанов О. В. Місцеве самоврядування в системі публічної влади України : монографія. Київ : Логос, 2014.
9. Сєрьогін С. М. Публічна влада і суспільство: соціологічний аналіз : монографія. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2013.
9. Пухкал О. Г. Публічне управління та адміністрування : навчальний посібник. Київ : Ліра-К, 2020.

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді заліку (15%) та поточного оцінювання (85%).

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри
Володимир МОРОЗ

28.06.24

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Діна ТЕРЕЩЕНКО

28.06.24